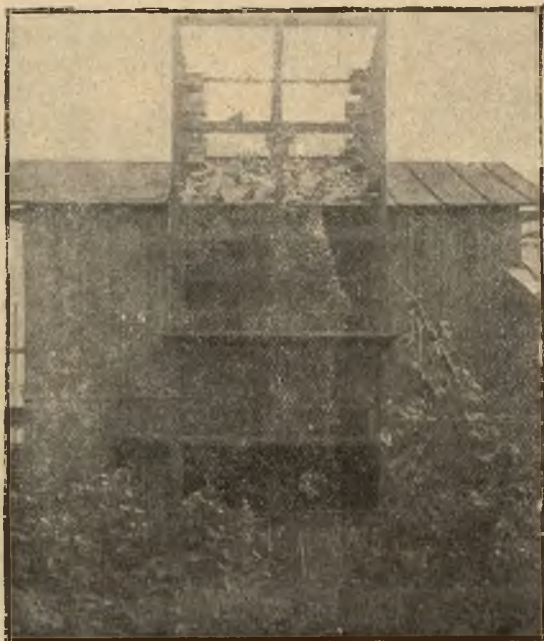

Gołąb pocztowy lotny.

Gołębnik Okr. Komendy Policji Państwowej w Tarnopolu.

Gołąb pocztowy wystawowy.

małżeńskiej. Liryk grecki Anakreon (530 p. Chr.) porucza gołębiom w swych pieśniach misję przenoszenia miłosnych listów. Cesarzowie babilońscy nosili na chorągwiach gołębia, jak Bellus, który kazał bić wizerunki gołębi także i na monetach.

W starożytności egipscy marynarze, zbliżając się do brzegu, zawiadamiali zapomocą gołębi o swym powrocie.

Chińczycy mieli już bardzo dawno wydane zarządzenia w sprawie ochrony gołębi przed drapieżnym ptactwem. Dziś jeszcze używają Chińczycy specjalnie lekkich strzał, które przymocowane są do ogona gołębia i w locie sprawiają szum, który odstrasza ptactwo drapieżne.

W Grecji, był gołąb heroldem zabaw olimpijskich. Zwycięzca w igrzyskach olimpijskich Taurostenes gołębiem zawiadomił swego ojca w Egipcie o swym zwycięstwie w walce na pięści.

Później Rzymianie używali gołębia do podawania wiadomości o walkach gladiatorów i o wyniku biegu.

W Egipcie była poczta gołębia państwowa instytucją.

Podróżnik po Afryce de Volney pisze o tem, że gołębie państwowe znajdowały się w specjalnie zbudowanych wieżach, które były po całym kraju rozrzucone i w ten sposób otrzymywano łączność w Syrii i Egipcie. Wieże z gołębiami pocztowymi przechowały się do ostatnich czasów między Teheranem i Tahysem w Persji, gdzie poczta gołębia była czynną przez długie lata.

Saraceni, dawny szczep w półn. Arabji w XII i XIII stuleciu używali gołębi pocztowych, jako środka łączności, a karawany arabskie zawiadmiały gołębiami pocztowymi o swym pochodzie, co się do dziś jeszcze zachowało.

John Moore (»Columbarium«) twierdzi, że te wschodnie gołębie zostały przez holenderskich żeglarzy do Europy sprowadzone, gdzie nazwano je »bagadetami« (bagdetami), prawdopodobnie od miasta Bagdad (Bagadin), co w języku tureckim oznacza posłańca spiesznego.

Wzmianki o gołębiami znajdują się w pieśniach i pismach o polityce, o wojnie i o codziennym życiu całego świata.

Varro (wysoko wykształcony Rzymianin 116 p. Chr., historyk, krytyk, ekonomista i lingwista) i Plinusz 23 p. Chr. rzymski uczony i rycerz, który wydał historję naturalną w 37 tomach, jako encyklopedję, wspominają o gołębiami, jako wysłańcach na wojnie. Pierwszy przy sposobności sprzedania w Pompei przez Ariusza — gołębi pocztowych po 400 denarów w czasie wojny domowej do użytku miasta, a drugi opisuje przesłanie listów przez Brutusa do obozu konsula, w czasie oblężenia Modeny (Mutiny 44 p. Chr.). Inni poeci, jak Wergilusz, Palladius, Tibullus,

wzmiankują także o gołębiami pocztowych jako posłańcach.

W Persji rozwinął się ruch gołębi w VII stuleciu i przetrwał do XII stulecia, przechodząc do Syrii. Jedną z pierwszych wiadomości o doskonale zorganizowanej poczcie gołębiarskiej jest z czasów sułtana Nureddyn Mahmud, (1146—1174 r.). Na większy zakrój urządził pocztę tę w Bagdadzie Kalif Achmed (—1225) i poczta ta trwała do 1258, to jest do czasu zdobycia Bagdadu przez mongolskiego księcia Hulagu (wnuka Dżenghiszhan).

Demonstracyjne wypuszczanie gołębi pocztowych na Placu Saskim w Warszawie.

W tych czasach para wyćwiczonych gołębi kosztowała 1090 denarów, co ówczesnie było wielkim kapitałem.

Juljusz Cezar, przy pomocy gołębi otrzymywał wiadomości o rozruchach, względnie powstaniu w Galji i zapomocą nich porozumiewał się ze swoimi legionami.

W wojnach krzyżowych służyły gołębie jako łączniki, a od tego czasu zaczyna się właściwa historia gołębia pocztowego, jako posłańca. Już

w roku 1098 poznały wojska chrześcijańskie znaczenie i wartość gołębia pocztowego w wojsku nieprzyjacielskim i to w czasie oblężenia twierdzy Hazar, przed zdobyciem Jerozolimy, kiedy gołąb pocztowy chroniąc się przed drapieżnym ptakiem wpadł do obozu wojska chrześcijańskiego, a znalazłszy przy nim karteczkę, przyniosła wiadomość o planach nieprzyjacielskich.

Również oblężone miasto Akkas, przez Ryszarda Lwie Serce 1189—1191 porozumiewało się z sułtanem Saladin z Egiptu przy pomocy gołębi.

Arnold z Lubeki opowiada, że w roku 1197 listem przez gołębia pocztowego oznajmiono zwycięstwo Krzyżaków podczas czwartej wojny krzyżowej.

W czasie najazdu Mongołów (1258) pewne obszary w Syrii i Egipcie tylko tą drogą porozumiewały się, a poczta gołębia doniosła też sułtanowi w Kairze o wylądowaniu św. Ludwika w Damietcie (1249) i podała klęskę w bitwie pod Mausourach.

Podczas oblężenia Kandji przez admirała Dandolo w Wenecji, otrzymał on ważne wiadomości z wyspy przez gołębie pocztowe, co mu pomogło do zdobycia wyspy. (C. d. n.)

Stała stacja gołębi pocztowych Nr. V, w Krakowie. 1) Widok gołębnika z zewnątrz, 2) Kurytarz w gołębniku, 3) Oddział z gołębiami.